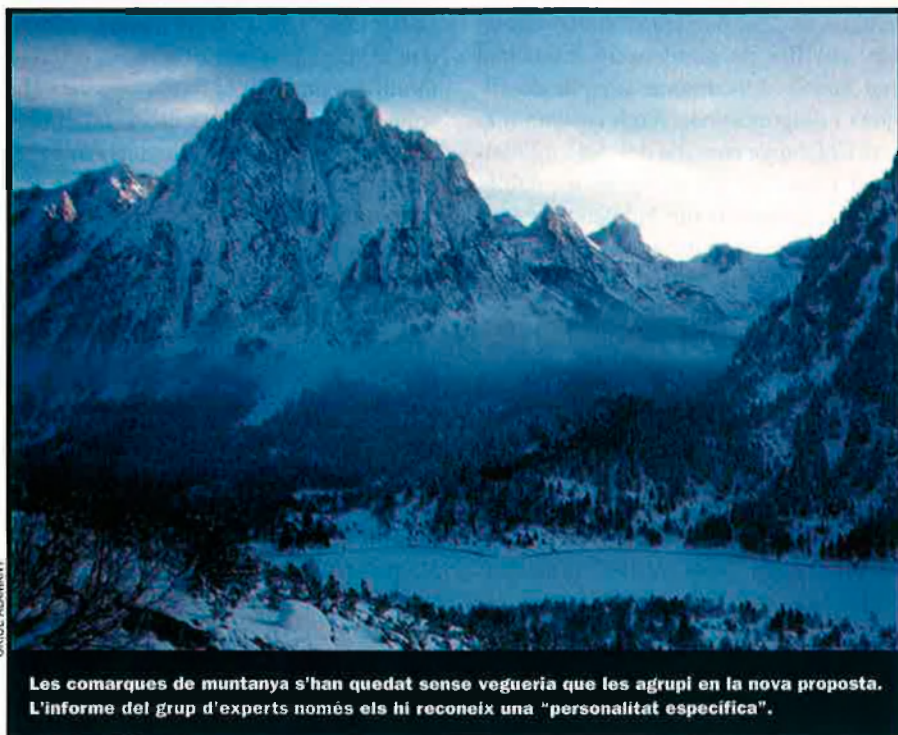

Refer el mapa a gust de ningú

La Generalitat de Catalunya acaba de presentar la nova proposta de reorganització territorial. El projecte de noves vegueries i comarques, però, encara no ha passat ni pel Parlament ni per les Corts espanyoles i ja ha aixecat una gran polseguera. Per uns és una bona racionalització, per d'altres, una tímida modificació de l'actual divisió administrativa, i també hi ha qui pensa que tan sols és "una cacicada d'uns senyors de Barcelona".

Les comarques de muntanya s'han quedat sense vegueria que les agrupi en la nova proposta. L'informe del grup d'experts només els hi reconeix una "personalitat específica".

Catalunya és un país molt complex, i si no, demaneu-ho als ponents de l'Informe Sobre la Revisió del Model d'Organització Territorial. La majoria de la població concentrada a la zona de la costa, una orografia molt abrupta i un nombre exagerat d'administracions de tendències polítiques diferents, fan de la proposta de canvi d'organització del territori un tema espinós. Si hi sumem els legítims interessos locals de pobles i ciutats, i els dels partits polítics, el còctel esdevé explosiu. Mostra n'és la polèmica que ha generat la presentació de d'aquest informe.

El conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, Josep Antoni Duran

i Lleida, va encarregar a Miquel Roca, el mes d'abril de l'any passat, que coordinés l'equip d'experts que havia de redactar l'informe que fou lliurat al Parlament el dia 21 de gener d'enguany perquè hi sigui debatut quan s'escaigui. Formaven part de l'equip, a més de Roca, els geògrafs Robert Casadevall, Jesús Burgueño i Enric Lluch; l'advocat Jordi Bonet; el catedràtic de dret administratiu Tomàs Font; l'enginyer agrònom Josep Maria Franquet; i el demògraf i geògraf Xavier Rubio.

Del document, se'n destaca la reordenació dels municipis, amb l'eliminació dels de menys de 250 habitants, la creació de sis comarques noves i la divisió del país en sis regions denominades ve-

guerries, que haurien de tenir caràcter de província (vegeu gràfic). En el cas de l'Alt Pirineu i la Vall d'Aran proposen una organització funcional de caràcter representatiu del territori, però sense rang de vegueria. A més, recomanen crear noves comarques: el Segre Mitjà, amb capital a Ponts, el Baix Llobregat Nord (Martorell), el Moianès (Moià), l'Alta Segarra (Calaf), la Selva Marítima (Blanes) i la Vall de Camprodon (Camprodon).

Quant als municipis més petits, els entesos proposen que tinguin una població mínima de 250 habitants; també demanen una llei de reordenació municipal que hauria d'incorporar un pla de fusions i d'agregacions. Amb aquesta mesura Catalunya passaria dels 944 municipis d'ara a 758. En el cas de les poblacions de menys de mil habitants (menys de cinc-cents a muntanya) proposen agrupacions municipals que puguin millorar la prestació dels serveis.

Segons l'informe, "l'actual model d'organització territorial presenta problemes importants, amb conseqüències negatives per a la ciutadania". Casadevall diu que la proposta és "útil i viable", però que necessitarà "la voluntat política de tirar-la endavant".

I aquí és on hi ha un dels principals problemes: el Parlament té totes les competències per assumir la reforma territorial, menys la de canviar els límits territorials de les províncies; una trava que pot deixar en paper mullat una part de la proposta dels experts. Per a fer la modificació dels límits de les quatre províncies catalanes es necessita la majoria del Congrés, és a dir 176 vots.

Com explica Robert Casadevall, "vam intentar que fos un model vàlid i que per portar-lo a terme no s'haguessin de tocar ni l'estatut ni la constitució; amb l'aprovació d'una llei orgànica n'hi ha prou per a adaptar les províncies a les vegueries proposades". Per aquest motiu el geògraf recorda que el model que es planteja és de refundre províncies i vegueries en un mateix àmbit. Amb tot, si això no es pogués fer per oposició de Madrid —reconeix Casadevall—, el model proposat seria menys vàlid.

Per tant, una cosa és allò que proposen la comissió de l'informe i una altra de

molt diferent allò que vol el Partit Popular (PP), que té majoria a les Corts espanyoles. El diputat popular al Parlament de Catalunya Josep Maria Fabregat, membre de la ponència conjunta del Parlament per debatre la nova organització territorial, assegura que defensaran l'actual model provincial. Fabregat afirma que la proposta territorial és un "joc dels disbarats", perquè l'any 1987 CiU va aprovar el model de la província única, i avui en vol sis.

El president de la comissió d'Agricultura i diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), Jordi Ausàs, afirma que el model territorial s'havia d'haver modificat quan no hi havia majories absolutes a Madrid; "ara el PP no admetrà canvis provincials". Segons Ausàs, el catalanisme polític sempre ha estat contrari al model provincial i per tant aposta per la província única, un model que "no atempta contra res, ni constitució ni estatut".

El secretari d'organització de Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) i alcalde de Castellar del Vallès, Lluís Coromines, no ho veu igual que els republicans. Per Coromines, no hi ha d'haver cap dificultat a l'hora de fer la modificació provincial, si a Catalunya hi ha consens. En aquest mateix sentit es manifesta el diputat del Partit dels Socialistes-Ciutadans pel Canvi (PSC-CpC), Oriol Nel·lo, que minimitza la importància de la reforma provincial i insisteix a dir que la proposta serà un document molt útil des del punt de vista organitzatiu català. Nel·lo recorda que, si es volen, se'n poden fer, de modificacions. En tot cas —afirma—, "si no es fa la modificació, CiU ens haurà d'explicar els acords que té amb el PP, i per què els populars no admeten uns canvis que des del punt de vista catalanista no poden ser més clars". Per Oriol Nel·lo el més important és que la descentralització de la Generalitat, el reforçament dels ajuntaments i el reconeixement dels territoris que ho necessiten podrà ser realitat.

Un dels altres temes espinosos és la llei electoral. L'informe proposa canvis mínims, però com que la vegueria passaria a ser província, també seria circumscripció electoral. Segons els experts, els canvis han de ser mínims, i per això pro-

posen que a les eleccions al Congrés els 48 diputats catalans es distribueixin entre les sis noves vegueries. En les eleccions al Senat proposen de mantenir transitòriament les circumscripcions actuals mentre no hi hagi una reforma de la Cambra Alta. De l'informe es desprèn que en el cas de les eleccions al Parlament podria aplicar-se el mateix model del Congrés, encara que no hi ha posicions clares per manca d'una llei electoral catalana.

"Una cacicada d'uns savis de Barcelona".

Si cap col·lectiu s'ha indignat amb l'informe sobre la revisió del model d'organització territorial de Catalunya és el dels alcaldes del centenar llarg de municipis que podrien desaparèixer perquè no arriben als 250 habitants. D'aquesta manera, molts petits municipis serien absorbits pels veïns més grans, una solució que no agrada ni als uns ni als altres, ja que, a banda la pèrdua de poder polític, hi ha raons socials i històriques que ho dificulten.

De moment les associacions municipalistes s'hi oposen frontalment. L'Associació Catalana de Municipis, acostada a CiU, ha emès una nota afirmant que mantindrà "una oposició frontal a la proposta d'eliminar cap municipi de Catalunya", i lamenta que no es tinguin en compte les particularitats municipals.

No ho veu igual el ponent Casadevall, que explica que cal resoldre el minifundisme municipal, perquè hi ha corporacions locals que no poden prestar els serveis que necessiten els ciutadans.

Un exemple clar de la inquietud que ha aixecat la mesura és el municipi de Margalef (Priorat). Aquest poble de poc més de 140 habitants s'hauria de fusionar amb la Bisbal de Falset (250 habitants), i tots dos haurien de passar a la comarca de la Ribera d'Ebre. Pel batlle de Margalef, Ramon Vila, el que volen fer al municipi és una "autèntica cacicada. Qui són aquests savis de Barcelona que ens volen explicar com ens hem d'organitzar sense primer consultar-nos?"

Vila afirma que qui ha de dir què s'ha de fer és el poble, "amb un referèndum o en tot cas amb una consulta, però mai imperativament". Ara, Vila ja troba millor dependre de la Ribera d'Ebre i dei-

